

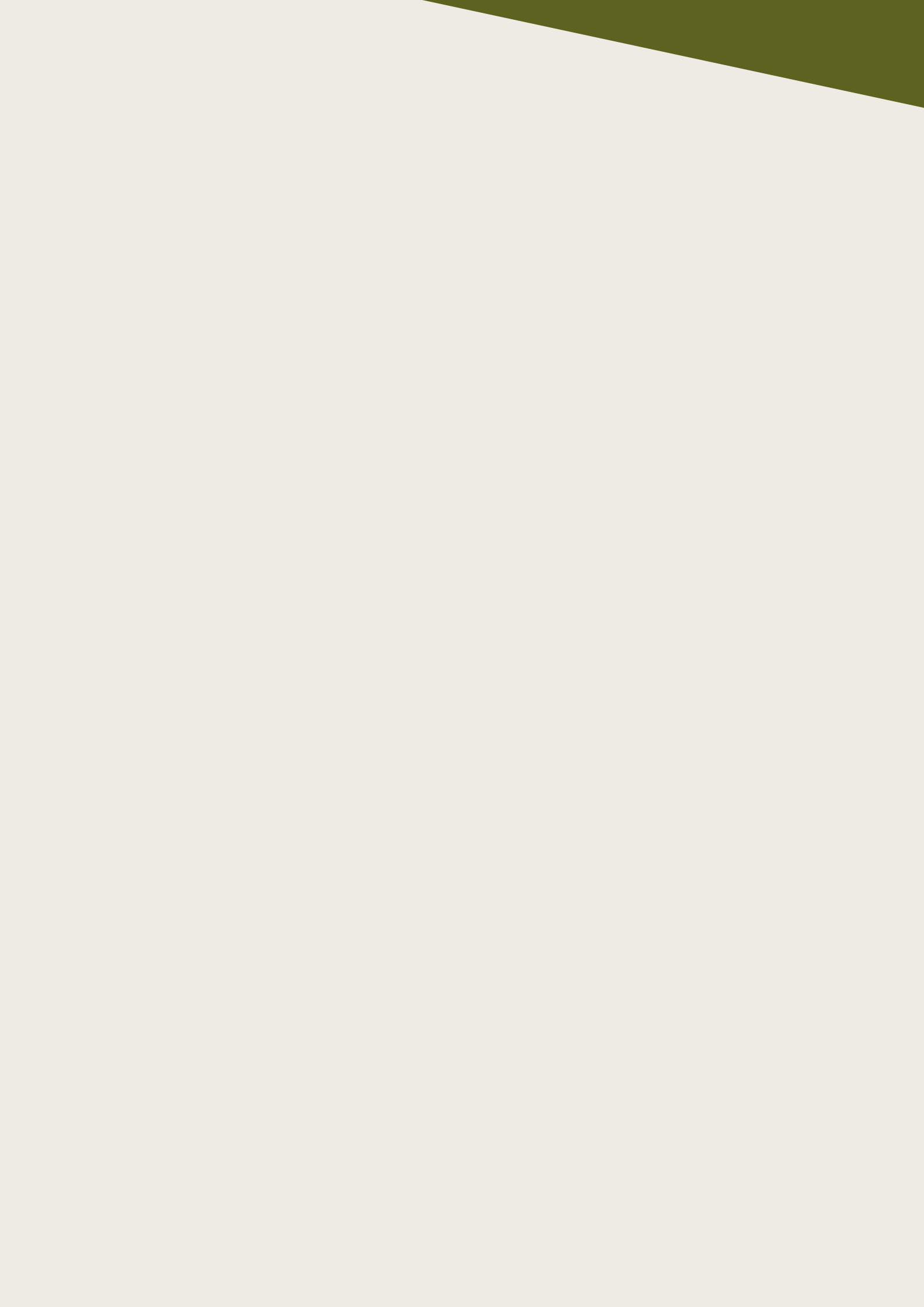
Vlaanderen
is jeugd

Verkorte versie van het eindrapport 'Tweemeting jeugdbeleid in lokale besturen'

Lokaal jeugdbeleid in de context
van de meerjarenplanning

DEPARTEMENT
CULTUUR, JEUGD & MEDIA

www.vlaanderen.be/cjm

Lokaal jeugdbeleid in de context van de meerjarenplanning

Verkorte versie van het eindrapport
“2-meting jeugdbeleid in lokale besturen”

Ellen Fobé, Mattias Stepman, Annie Hondeghem

KU Leuven Instituut voor de Overheid

Juli 2021

The text in the open book is too small to read clearly, but it appears to be a religious or philosophical text. The pages are white with black text.

(Ps 10:14) The
and wisdom in
earth, the
Pilate,
seeking kin
Besides loo
sider also the S
in our creat
that Jesus Ch
ing in much
needs to be a
himself, desir
to pray. Rom
contemplate
an theologica
centered man
A little re
wisdom app
through wai
main? **read**
him as **King**
God's kingd
minister Sho
and enjoy hi
kingdom pr
God and en
end they m
God's king
being, we a
Finally, s

Het onderzoek	6
1 Het verzamelen van gegevens	7
2 De jeugdambtenaar en de werkingsrelatie met andere kernactoren	8
2.1 De jeugdambtenaar: organisatie, rollen en taken	8
2.2 Samenwerking binnen de jeugddriehoek	9
3 MJP 2020-2025: Proceskenmerken	11
3.1 Vormgeving en opmaakproces	11
3.2 Budget	12
4 MJP 2020-2025: gebruik, opvolging & bijsturing	14
5 MJP 2020-2025: Participatie en inspraak van kinderen en jongeren	15
5.1 Gestegen inspraak	15
5.2 Kindvriendelijke Steden en Gemeenten	16
6 MJP 2020-2025: samenwerking & ondersteuning	18
6.1 Betrokkenheid en samenwerking	18
6.2 Jeugdmonitor en lokale vrijetijdsmonitor	18
Aanbevelingen voor de Vlaamse overheid	19
Aanbevelingen voor de lokale besturen	19

LIJST MET FIGUREN

Figuur 1 Schets metingen lokaal jeugdbeleid en beschrijving onderzoeksfasen van de huidige 2-meting	6
Figuur 2 Tevredenheid van de actoren over het planproces MJP	12
Figuur 3 Initiatieven voor participatie die genomen worden volgens de drie kernactoren	15

LIJST MET TABELLEN

Tabel 1 Overzicht respons websurvey over de doelgroepen heen	7
Tabel 2 Inbedding jeugdambtenaar in gemeentelijke diensten	8

HET ONDERZOEK

Dit document is een verkorte versie van het rapport '2-meting jeugdbeleid in lokale besturen'.

In die 2-meting werd het jeugdbeleid in de Vlaamse lokale besturen onder het meerjarenplan (MJP) 2020-2025 geanalyseerd. We bekeken de rol en tevredenheid van drie kernactoren in het jeugdbeleid, met name de jeugdambtenaren, de schepenen voor jeugd en de jeugdraadvoorzitters. We bespraken elementen uit het planproces, de opmaak en de uitvoering, bijsturing en opvolging van het jeugdbeleid onder het huidige meerjarenplan. We onderzochten eveneens de inspraak en participatie van kinderen en jongeren via de jeugdraad, andere lokale initiatieven, of het concept Kindvriendelijke Steden en Gemeenten. Op basis van de bevindingen werden aanbevelingen geformuleerd voor de Vlaamse overheid en de lokale besturen.

De 2-meting werd uitgevoerd door het KU Leuven Instituut voor de Overheid¹ en begeleid door een stuurgroep met vertegenwoordigers van het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM), Bataljong, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), en het Jeugdonderzoeksplatform (JOP). Daarnaast zetelen in de stuurgroep ook individuele jeugdambtenaren uit de lokale besturen.

Figuur 1 schetst de belangrijkste stappen bij de uitvoering van dit project en situeert de 2-meting in de tijd ten aanzien van eerdere onderzoeken. Aan de 2-meting gingen namelijk een 0-meting en 1-meting vooraf, die op dezelfde wijze werden uitgevoerd.

Figuur 1 - Schets metingen lokaal jeugdbeleid en beschrijving onderzoeksfasen van de huidige 2-meting

We bespreken in de rest van dit document eerst de stappen voor dataverzameling in deze 2-meting. Vervolgens gaan we in op de kernresultaten van het onderzoek en geven we de aanbevelingen voor de Vlaamse overheid en de lokale besturen kort weer. Uitgebreide informatie en resultaten over de 2-meting in het jeugdbeleid zijn te vinden in het originele eindrapport.

¹ De auteurs van dit rapport zijn dr. Ellen Fobé, dhr. Mattias Stepman en prof. dr. Annie Hondeghem. De auteurs wensen eveneens dhr. Robbe Van Hoof te bedanken voor zijn rol in de opmaak van de websurvey naar de drie kernactoren toe.

1. Het verzamelen van gegevens

De survey is het centrale instrument voor dataverzameling. We stuurden naar elke gemeente in Vlaanderen een vragenlijst over het jeugdbeleid voor de jeugdambtenaren, de schepenen voor jeugd en de jeugdraadvoorzitter. We ontvingen de antwoorden van:

- 186 jeugdambtenaren
- 147 schepenen voor jeugd
- 148 voorzitters van Vlaamse lokale jeugdraden

Er zijn **in totaal 481 respondenten**. Dat zijn er 100 meer dan tijdens de 1-meting omdat toen het aantal deelnemende schepenen en jeugdraadvoorzitters nog redelijk beperkt was (zie Tabel 1). Liefst 269 van de 300 gemeenten in Vlaanderen zijn vertegenwoordigd in dit onderzoek: minstens één actor vulde de survey in (in 54 gemeenten gebeurde dat zelfs door alle drie de actoren).

De spreiding van respondenten over grote en kleine gemeenten is gelijkaardig aan de werkelijke spreiding van Vlaamse gemeenten. Dat is een belangrijke vaststelling, want uit onze analyse zal blijken dat gemeenten van verschillende grootte er andere beleidspraktijken in het jeugdbeleid op nahouden. Aangezien de spreiding volgens gemeentegrootte in onze survey de werkelijke verhoudingen in Vlaanderen weergeeft, kunnen we onze **vaststellingen over verschillen tussen grote en kleine gemeenten veralgemenen** naar heel Vlaanderen.

Tabel 1 - Overzicht respons websurvey over de doelgroepen heen

	2-METING		VERGELIJKING 1-METING	
	N	% VAN DE POPULATIE (300 GEMEENTEN)	N	% VAN DE POPULATIE (308 GEMEENTEN)
● Ambtenaar	186	62%	199	64,6%
● Schepenen	147	49%	96	31,2%
● Jeugdraadvoorzitter	148	49%	76	24,7%
● Totaal	481	53,4%	371	40,1%

We vulden de gegevens van 481 respondenten uit de survey nog aan door 3 interviews met experts uit de stuurgroep en 5 groepsgesprekken met 28 kernactoren uit te voeren. Zo konden we voorbeelden of letterlijke citaten toevoegen aan onze bespreking van surveyresultaten. Tijdens de focusgroepen:

- werden 12 ambtenaren gesproken, verspreid over twee gespreksmomenten
- werden 9 voorzitters van de jeugdraden gesproken tijdens twee groepsgesprekken
- waren 7 schepenen voor jeugd aanwezig op één gespreksmoment

→ **Meer lezen over de survey en de kernactoren in het jeugdbeleid kan in het originele rapport in hoofdstuk 1.**

2. De jeugdambtenaar en de werkingsrelatie met andere kernactoren

2.1. DE JEUGDAMBTENAAR : ORGANISATIE, ROLLEN EN TAKEN

De inbedding van de jeugdambtenaren in de gemeentelijke diensten varieert (Tabel 2). Soms vormt Jeugd nog een aparte dienst, soms is het deel van een gecombineerde dienst (bv. samengevoegd met Sport, Cultuur of Welzijn). Veel jeugdambtenaren combineren hun verantwoordelijkheid voor jeugd met andere bevoegdheden. Dat is vooral het geval – maar niet alleen – in gemeenten die gecombineerde diensten hebben.

Tabel 2 - Inbedding jeugdambtenaar in gemeentelijke diensten

	ENTITEIT		COMBINATIEAMBT		#VTE (Gemiddelde 2.61)			
	Apart	Combi	Ja	Neen	1	2-4	5-9	10+
● Totaal (N=186)	43%	56%	45%	55%	47%	40%	9%	4%

Gemiddeld werken in de Vlaamse gemeenten 2,61 VTE (voltijdsequivalent) op jeugdbeleid, maar vaak is slechts één persoon verantwoordelijk. **Meer dan een derde van de gemeenten met 15.000 tot 30.000 inwoners heeft slechts 1 VTE (of minder) ter beschikking en in kleinere gemeenten loopt dit op tot 80%.** Ondanks de beperkte capaciteit is het best mogelijk dat een brede jeugdreflex goed verspreid is binnen de gemeente en dat één VTE het jeugdbeleid kan coördineren. Gemeenten met meer dan 30.000 inwoners hebben meer bestuurskracht en tellen bijna drie keer zoveel VTE's als gemiddeld.

De rollen en taken van de jeugdambtenaren zijn ofwel aan belang gestegen of gelijk gebleven, wat op een toegenomen algemene druk in hun takenpakket wijst. Daarachter schuilt mogelijk een capaciteitsprobleem en dan vooral op die plekken waar slechts 1 VTE (of minder) bevoegd is.

Drie **ambtelijke rollen** zijn belangrijker geworden ten opzichte van de 1-meting. Ten eerste de rol als **'beleidsadviseur'** die duidt dat jeugdambtenaren (mee) beleid maken. Ten tweede de rol als **'manager'** of coördinator van jeugdbeleid. En ten derde de rol als **'bruggenbouwer'** tussen gemeentediensten en mensen rond een 'jeugdreflex'. Het **takenpakket** van de ambtenaren reflecteert dit beeld. Net zoals in de 1-meting blijven 'acties uitvoeren', 'de jeugdraad begeleiden' en het 'bestuur adviseren' inhoudelijk belangrijke taken, maar **'bevorderen van inspraak en participatie'** heeft wel duidelijk aan belang gewonnen. Bovendien vindt de helft van de ambtenaren dat 'beleidsuitvoering binnen andere beleidssectoren' en 'ontwikkelingen opvolgen in andere beleidssectoren of bestuursniveaus' ook belangrijker zijn geworden. Deze evolutie is vooral in de grootste gemeenten van Vlaanderen merkbaar. Die gemeenten hebben ook grotere diensten en doen dus meer aan taakspecialisatie waardoor er mogelijk ook een hogere aandacht is voor beleidsmatige of **domeinoverschrijdende** activiteiten.

2.2. SAMENWERKING BINNEN DE JEUGDDRIEHOEK

De drie kernactoren in het jeugdbeleid werken liefst veel en goed samen. Hun samenwerkingsrelatie is cruciaal voor de kwaliteit van het jeugdbeleid op lokaal niveau. **Samenwerking wordt door alle actoren als vrij tot zeer intens ingeschat** en een meerderheid geeft aan dat er gelijklopende visies over het jeugdbeleid in de gemeente zijn. Indien dat het geval is, wordt ook meer duidelijkheid en tevredenheid over de werkingsrelatie ervaren door de actoren. De appreciaties verschillen niet naargelang de gemeentegrootte of het aantal jaren ervaring, maar zijn **zeer persoonsgebonden**, zoals de citaten uit de groepsgesprekken verduidelijken:

“Ik heb jarenlang zelf in de jeugdraad gezeten dus ik ken de jeugdconsulent goed. (...) Ik voel ook dat ik meer tijd met die dienst doorbreng omdat we een hele korte lijn hebben en goed overeen komen. Dat helpt om eens af te stemmen. Ik leg [daarom] heel veel voor aan hem en hij aan mij.”

“Toen ik op de jeugdraad kwam was de ambtenaar nul-komma-zoveel procent bezig met zijn tijd voor de jeugd en hij stond net voor zijn pensioen dus dat was niet altijd een match met de jeugd. Onze schepen was van het boekhoudkundige type, dus dat (...) werkte niet. Dan is er een nieuwe schepen gekomen – nog altijd dezelfde ambtenaar – die super dicht bij ons stond. (...) Dat was een super dynamiek.”

Algemeen beschouwd is de **samenwerkingsrelatie tussen de drie centrale actoren in het jeugdbeleid positief**. Dat was ook al het geval tijdens de 1-meting. Verbeteringen kunnen volgens de respondenten worden gerealiseerd op vlak van communicatie. Meer bepaald wordt transparantie, verantwoording, terugkoppeling en feedback verwacht door de jeugdambtenaren ten aanzien van de bevoegde schepen, maar ook door de jeugdraadvoorzitters ten aanzien van ambtenaar en schepen.

—————> **Meer lezen over de jeugdambtenaar en de werkrelaties in het jeugdbeleid kan in het originele rapport in hoofdstuk 2**

3. MJP 2020-2025: proceskenmerken

3.1. VORMGEVING EN OPMAAKPROCES

Een meerderheid van de gemeenten in Vlaanderen heeft **geen afzonderlijk hoofdstuk meer voor jeugdbeleid in het MJP (meerjarenplan) 2020-2025**. De gemeenten die nog met een apart hoofdstuk voor jeugdbeleid werken, zijn gehalveerd ten opzichte van de 1-meting. Wanneer wordt gewerkt met een apart beleidsplan voor jeugd (naast het MJP) is dat om inhoudelijke of praktische redenen, zoals het verduidelijken van beleidsprioriteiten of de transparantie naar stakeholders toe. De domeinen **Sociaal Beleid en Onderwijs hebben nu meer invloed** op de doelstellingen voor jeugd dan tijdens het vorige MJP. Dat kan verklaard worden door resp. de integratie van OCMW en gemeente en het sterker inzetten op flankerend onderwijsbeleid (bv. via het beleid inzake Gelijke Onderwijskansen).

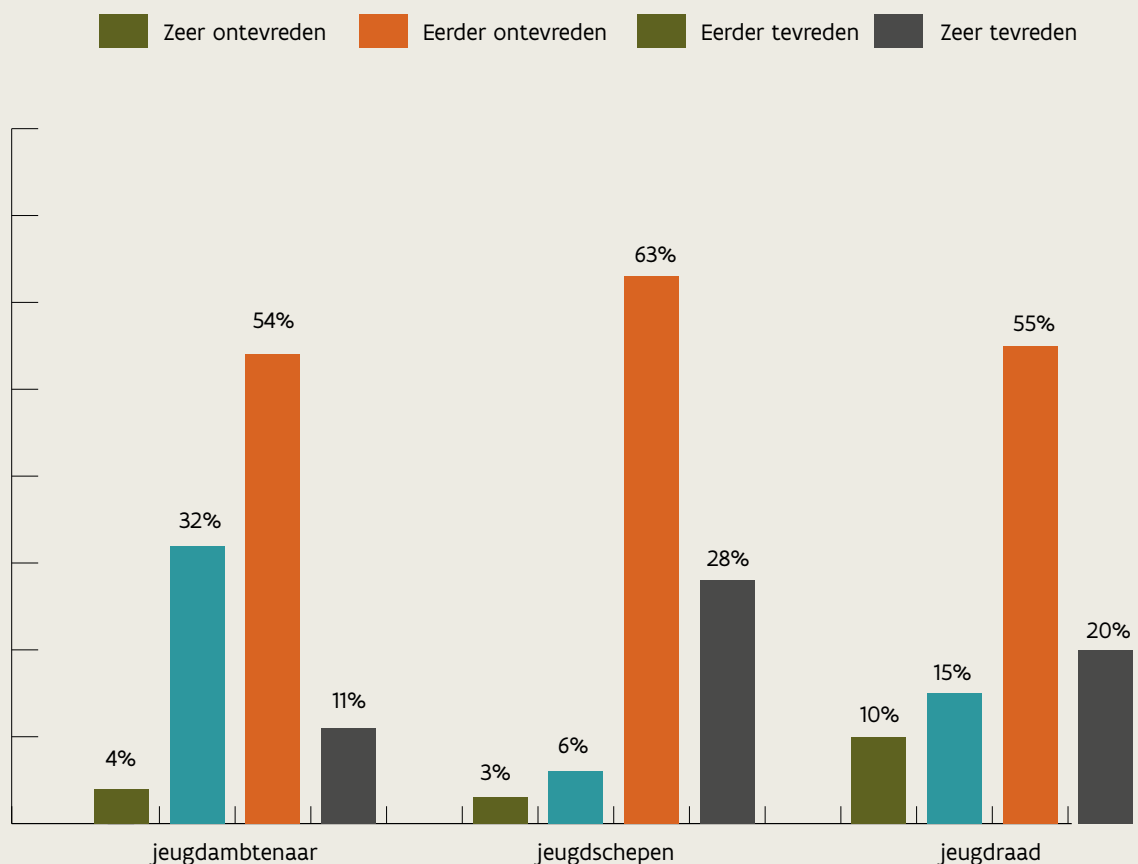
Er is **onder de actoren** hoge **tevredenheid over de vormgeving van het jeugdbeleid in het huidige MJP**. Er zijn vooral meer positieve ambtenaren. In de 1-meting was nog 28% eerder of zeer ontevreden, tegenover 20% in dit onderzoek. De actoren stippen 'zichtbaarheid' en 'onderbouwing' van het jeugdbeleid in het MJP 2020-2025 aan als specifieke verbeterpunten. Verschillende ambtenaren en jeugdraadvoorzitters verwachtten ook **meer 'ambitie'**, bijvoorbeeld rond inspraak en participatie van kinderen en jongeren of het verwezenlijken van een 'brede jeugdreflex' bij de gemeentelijke diensten.

Over het verloop van het **planproces** voor het MJP 2020-2025 zijn de ambtenaren en jeugdraadvoorzitters minder tevreden dan de schepenen. De gemeentelijke diensten en de jeugdraden werden soms **te weinig, te laat of niet** betrokken. Zoals een jeugdraadvoorzitter duidt:

"Bij ons is [het betrekken bij de opmaak van het MJP] eigenlijk nooit gebeurd. (...) Ik vond het heel jammer dat we [na opvraging van het document in opmaak] een soort kinderversie kregen waar heel weinig punten op stonden. (...) Ik merkte toen ook [dat de jeugddienst] zelf al was overgeslagen. (...) Je merkte dat de MJP door een hele kleine groep is opgesteld [en dat] de jeugddienst – net zoals wij – niet begreep wat er werd gedaan."

Er zijn meer tevreden dan ontevreden actoren, zoals uit Figuur 2 blijkt. Tevredenheid is ook toegenomen **ten opzichte van de 1-meting**. Toen keek nog 38% van de jeugdambtenaren en maar liefst 46% van de jeugdraadvoorzitters ontevreden terug op het planproces. De betrokkenheid van de jeugdraden is er dus in het algemeen op vooruitgegaan. Meer dan driekwart werd wél betrokken en 63% is tevreden over de mate waarin rekening werd gehouden met het advies van de jeugdraad. **De ambtenaren zijn het minst tevreden over het opmaakproces**. Bijna vier op tien ambtenaren in ons onderzoek vindt dat de inspanningen voor het MJP (véél) te hoog waren. Als verbeterpunten onderstrepen zij de nood aan een gezamenlijke aanpak met het bestuur, en meer inspraak door de doelgroep.

Figuur 2 - Tevredenheid van de actoren over het planproces MJP

Deze moeilijkheden verklaren waarom een groot deel van de ambtenaren een **andere politiek-ambtelijke taakverdeling bij de opmaak** van het jeugdbeleid wenst. Bij de schepenen voor jeugd is dat slechts bij een kleine groep het geval. Zulke verschillen werden ook al in de 1-meting vastgesteld.

3.2. BUDGET

Het budget voor jeugdbeleid is volgens de actoren **gestegen** ten opzichte van het vorige MJP, vooral voor het **doelgroepenbeleid**. De stijging is vooral merkbaar in de grotere gemeenten, terwijl kleinere gemeenten eerder minder middelen of gelijke middelen rapporteren. De schepenen verwoordden tijdens de gesprekken het gevoel dat er vanuit Vlaanderen minder middelen voor jeugdbeleid beschikbaar zijn en kaarten de moeilijkheid aan om middelen binnen de gemeente zelf vrij te maken.

“Ik voel dat in het schepencollege ook dat als je in de zachtere sectoren zit, je harder moet knokken dan wanneer er een weg moet aangelegd worden. (...) Er wordt vaak kritischer gekeken naar of die middelen wel besteed moeten worden.”

Over het algemeen lijkt het **MJP vandaag beter ingebed en sterker aanvaard als beleids- en beheersinstrument** bij de lokale besturen. De transparantie, zekerheid en overzichtelijkheid van het budget is toegenomen ten opzichte van de 1-meting. Resterende onzekerheden worden verklaard doordat een deel van de middelen ad hoc en tijdelijk worden toegekend via projectsubsidies. Zo kunnen goede ideeën en initiatieven (bv. de zomerscholen) nadat de subsidie wegvalt opnieuw verdwijnen.

→ **Meer lezen over de proceskenmerken van het meerjarenplan kan in het originele rapport in hoofdstuk 3**

4. MJP 2020-2025: gebruik, opvolging & bijsturing

Het huidige **MJP wordt gebruikt** bij het voorbereiden en uitvoeren van de jeugdbeleidsacties, en ook de dagelijkse activiteiten zijn in het merendeel van de gemeenten gebaseerd op het huidige meerjarenplan. In kleinere gemeenten tot 15.000 inwoners neemt een groter aantal ambtenaren het huidige MJP frequent ter hand dan in de grotere gemeenten.

De drie kernactoren zijn algemeen tevreden over de mate waarin zij het beleid kunnen opvolgen. Bij **de jeugdambtenaren is de tevredenheid over de betrokkenheid bij de opvolging** van het MJP (van 76% in de 1-meting naar 66% in dit onderzoek) **wel gezakt**. Als reden wordt het gebrek aan overleg en terugkoppeling vanuit het bestuur over beleidsbeslissingen aangehaald. De schepenen voor jeugd zijn voornamelijk positief over hun betrokkenheid, terwijl de tevredenheid bij de jeugdraadvoorzitters dan weer sterk gestegen is ten opzichte van het verleden. Desondanks blijft **43% van de voorzitters ontevreden over hun betrokkenheid bij de opvolging van het jeugd beleid – en dan vooral omdat hun jeugdraad er niet voor geëngageerd wordt**.

Bijna 70% van de gemeenten in Vlaanderen gebruikt **indicatoren** om het jeugd beleid op te volgen. Die worden **niet systematisch toegepast** waardoor vaak slechts enkele doelstellingen of acties in het MJP worden opgevolgd. De meeste gemeenten hebben na opmaak van het MJP hun indicatoren wel bijgestuurd, bijvoorbeeld naar specificiteit en meetbaarheid toe. Door het onverwachte karakter van de coronacrisis zouden we bovendien kunnen verwachten dat het huidige MJP zelf werd bijgestuurd. Maar dat blijkt slechts in een minderheid van de gemeenten het geval. De actoren geven aan dat de evaluatie van het MJP vaak een formaliteit is en dat er op de gemeenteraad nauwelijks vragen zijn over het jeugd beleid. **Vaak is bijsturing van het jeugd beleid niet vanzelfsprekend** omdat er niet automatisch meer budget wordt gekoppeld aan een wijziging.

De **coronapandemie** zou alsnog tot wijzigingen in het jeugd beleid onder het MJP kunnen leiden, met name nadat de effecten ervan op jongeren en kinderen (meer) zichtbaar worden. Nu al blijkt dat de groep jongeren in kwetsbare situaties in veel gemeenten is toegenomen. De gesprekken met de actoren doen vermoeden dat er in de loop van 2021 nog bijsturingen aan het MJP zouden kunnen worden geëngendeerd.

—————> **Meer lezen over het gebruik, de opvolging en de bijsturing van het MJP kan in het originele rapport in hoofdstuk 4**

5. MJP 2020-2025: Participatie en inspraak van kinderen en jongeren

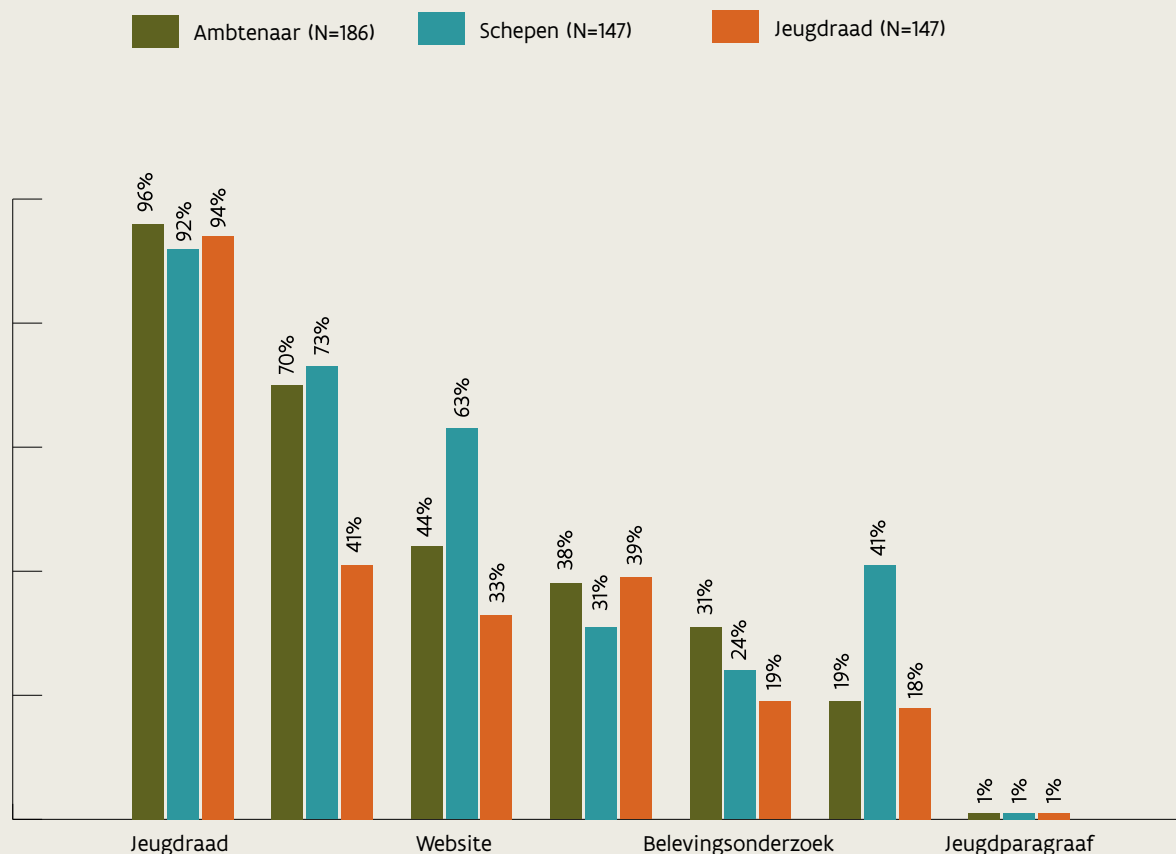
5.1. GESTEGEN INSPRAAK

Veel gemeenten hebben hun kinderen en jongeren actief bevestigd **voor de opmaak van het MJP**. Het georganiseerde jeugdwerk en de jeugdverenigingen werden daarbij regelmatig ingeschakeld, terwijl individuele kinderen en jongeren moeilijker te bereiken waren. Dat laatste gold ook voor jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties en voor ouders. De ondernomen acties voor de opmaak van het jeugdbeleid in het MJP waren gevarieerd. Er werden onder meer workshops, rondetafelgesprekken en info- of brainstormavonden georganiseerd.

Ook tijdens de uitvoering van het jeugdbeleid onder het huidige meerjarenplan is in een groot aantal gemeenten ruim aandacht voor de participatie van kinderen en jongeren. Ongeveer de helft van de jeugdambtenaren met 3 of meer jaar ervaring geeft aan dat er eerder of veel meer input wordt gevraagd. Dat aantal is duidelijk gestegen tegenover de 1-meting toen 13% aangaf dat er meer input werd gevraagd. We stellen vast dat er in de grootste gemeenten in Vlaanderen meer aandacht is voor inspraak en participatie en dat die aandacht minder stijgt in de kleinere gemeenten. Die laatste hebben mogelijk minder capaciteit voor participatie omdat er vaak slechts 1 VTE verantwoordelijk is voor jeugdbeleid.

De jeugdraad is het belangrijkste middel voor jongerenparticipatie in de gemeenten (zie Figuur 3). We besteden in het originele rapport meer aandacht aan de rol en organisatie van de jeugdraad, en de wijze waarop deze raad zich heeft geherstructureerd om zijn inspraakbasis te vergroten.

Figuur 3 - Initiatieven voor participatie die genomen worden volgens de drie kernactoren

6. MJP 2020-2025: samenwerking & ondersteuning

6.1. BETROKKENHEID EN SAMENWERKING

In veel gemeenten hebben het college, de schepen en de collega's van de jeugdambtenaren meer aandacht voor jeugdbeleid. Die gestegen belangstelling zagen we al weerspiegeld in de belangrijker wordende rol van de jeugdambtenaren als bruggenbouwers en de hogere aandacht voor inspraak en participatie van kinderen en jongeren.

Er is ruim sprake van samenwerkingsverbanden binnen de gemeenten. Die vloeien voort uit het Decreet Kinderopvang, het Huis van het Kind of de integratie van gemeente en OCMW. De gemeenten gaan ook structurele samenwerkingsverbanden aan op bovenlokaal niveau. Iets meer dan de helft van de **lokale besturen in Vlaanderen zit in een intergemeentelijke samenwerkingsstructuur**. Er is samenwerking rond jeugdactiviteiten binnen domeinen als Vrije Tijd of Sport en rond thema's zoals drugs- en alcoholpreventie of jeugdwelzijn. Samenwerking zorgt er volgens de betrokkenen voor dat de doelgroepen beter en meer worden bereikt, en dat er meer financiële slagkracht is voor de beleidsuitvoering. Het blijkt dan weer moeilijker om beleid over gemeentegrenzen heen af te stemmen. Dat is niet zozeer een negatief effect van intergemeentelijke samenwerking, maar het vormt wel een uitdaging voor de lokale besturen die zich hiervoor engageren.

6.2. JEUGDMONITOR EN LOKALE VRIJETIJDSMONITOR

De Vlaamse overheid voorziet in enkele tools die de lokale besturen informeren over kinderen en jongeren en vrijetijdsbeleving. De **jeugdmonitor geniet brede bekendheid bij de jeugdambtenaren** en de grote meerderheid (77%) die de tool kent, geeft aan deze te zullen gebruiken of heeft dat reeds gedaan. De schepenen zijn minder vertrouwd met de tool (45%), maar ook hier is er bereidheid de jeugdmonitor te gebruiken. De jeugdmonitor wordt om diverse redenen gebruikt, zoals de uitwerking van de omgevingsanalyse of het maken van beleidskeuzes.

Een gelijkaardige beeld is terug te vinden wat de bekendheid met de lokale vrijetijdsmonitor betreft. Het is wel zo dat een meerderheid onder de actoren die het instrument kent niet van plan is het te gebruiken. Actoren die de tool wel gebruiken, doen dat voornamelijk om achtergrondkennis te vergaren (72%), om de gemeente te benchmarken met andere gemeenten (54%) en om inspiratie op te doen voor de uitwerking van acties inzake jeugdbeleid (46%).

—————> **Meer lezen over de samenwerking en ondersteuning in het jeugdbeleid kan in het originele rapport in hoofdstuk 6**

AANBEVELINGEN VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Ten eerste kan de Vlaamse overheid de aandacht voor jeugdbeleid stimuleren, bijvoorbeeld via themagericht regionaal overleg of via gerichte campagnes die het belang van inspraak en participatie benadrukken. Zij zou er ook sterker over kunnen **waken** dat de basisbeginselen van gemeentelijke inspraak en participatie overal worden gerespecteerd, zoals de verplichte betrokkenheid van de jeugdraad als gemeentelijk adviesorgaan voor het jeugdbeleid. **Ten tweede kan de Vlaamse overheid de financiële continuïteit van het lokale jeugdbeleid versterken** door bijvoorbeeld minder ad hoc en meer structurele financiering te voorzien en door het subsidieaanvraagproces te vereenvoudigen. Dat komt alle gemeenten ten goede, maar is vooral van belang voor de kleine(re) gemeenten met beperkte capaciteit. **Ten derde zien we een meer actieve rol voor de Vlaamse overheid op vlak van kennisdeling en kennisopbouw.** Ze kan goede praktijken in het jeugdbeleid transparanter maken en het delen van kennis tussen gemeenten bevorderen, bijvoorbeeld via een digitaal platform. Dit voorkomt dat gemeenten elk afzonderlijk beleidspraktijken moeten uitdenken rond dezelfde thema's. **Ten vierde adviseren we de Vlaamse overheid om de partnerorganisaties verder te ondersteunen.** Zij zijn een belangrijke schakel in kennisopbouw en kennisdeling rond het lokale (jeugd)beleid, en spelen een cruciale ondersteunende rol bij de verwezenlijking van **Kindvriendelijke Steden en Gemeenten**.

AANBEVELINGEN VOOR DE LOKALE BESTUREN

Ten eerste moeten de drie kernactoren in alle gemeenten zich actief inzetten voor een “brede jeugdreflex” en participatie van kinderen en jongeren. De jeugdamttenaren kunnen zich richten op enkele ‘ambassadeurs’ binnen de gemeentelijke diensten en zo een positieve dynamiek op gang brengen voor het jeugdbeleid. De schepenen kunnen een open houding aannemen ten aanzien van de input van kinderen en jongeren, de jeugdraad inschakelen als mechanisme voor inspraak en participatie, duurzame kindvriendelijke acties en initiatieven vormgeven en stimuleren. Zij kunnen ook (meer) voorzien in feedback en terugkoppeling naar ambtenaren en jeugdraad toe. De jeugdleden kunnen interne hervormingen doorvoeren om hun inspraakbasis te verbreden. **Ten tweede moeten gemeenten inspraak en participatie van kinderen en jongeren structureel organiseren.** Gebruik het MJP als een leidend kader, stem af met drukke momenten in de dagelijkse praktijk, en voorzie voldoende middelen - bijvoorbeeld door ze te poolen en gezamenlijke initiatieven op te zetten. Heb ook oog voor diversiteit, door jongere kinderen of specifieke doelgroepen (zoals jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties) te betrekken. Zet ten slotte meer in op kennisdeling om koudwatervrees weg te nemen en steun op de partnerorganisaties voor begeleiding hierbij. **Ten derde adviseren we de lokale besturen om hun beleidspraktijk verder te systematiseren via het MJP.** Het MJP is een nuttig en flexibel planningsinstrument voor opvolging en bijsturing. Het is ook een middel om beleid transparant te maken en de gedragenheid ervan te verbeteren. **Tot slot benadrukken we in dit rapport de nood aan voldoende beleidscapaciteit.** Dat kan niet alleen de inspraak bevorderen, maar het vermijdt ook dat het aanvragen van subsidies wordt bemoeilijkt of dat een transversaal jeugdbeleid wordt verhinderd. De discussie over de nodige beleidscapaciteit kan duidelijker op de agenda worden gezet, alsook de vraag hoe die het best georganiseerd wordt.

